

2013-2023

Türkiye’de LGBTİ+’lara Yönelik Nefret Söylemi ve Suçları: Medya Analiz Raporu

Irish Aid

An Roinn Gnóthaí Eachtracha
Department of Foreign Affairs

DIYARBAKIR BAROSU
LGBTİ+ HAKLARI KOMİSYONU

Bu rapor Irish Aid’in desteğiyle, Diyarbakır Barosu LGBTİ+ Hakları Komisyonu tarafından hazırlanmıştır.

içindekiler

01 — GİRİŞ

02 — YÖNTEM

03 — Nefret Söylemi ve Suçu Nedir?

04 — Genel Bulgular

05 — Dönemsel Analiz

5.1. Gezi Olayları (2013-2014)

5.2. OHAL Dönemi (2016-2018)

5.3. Pandemi Dönemi (2020-2021)

06 — Medyanın Rolü

07 — Cezasızlık Politikası

08 — Çözüm Önerileri

09 — Sonuç

Bu rapor, 2013-2023 yılları arasında Türkiye’de LGBTİ+’lara yönelik nefret söylemi ve suçlarını incelemektedir. Raporda, Gezi Olayları (2013-2014), OHAL dönemi (2016-2018) ve pandemi dönemi (2020-2021) gibi kritik dönemlerde nefret söyleminin artışına odaklanılmıştır. Medyanın nefret söyleminin yayılmasındaki ve azaltılmasındaki rolü analiz edilmiş, ayrıca çözüm önerileri sunulmuştur. Bulgular, kriz dönemlerinde nefret söyleminin arttığını ve LGBTİ+’ların görünürlüklerinin kısıtlandığını göstermektedir.

01 – GİRİŞ

Türkiye’de LGBTİ+’lar, nefret söylemi ve suçlarına karşı en savunmasız gruplardan biri olarak öne çıkmaktadır. Medyanın toplumsal algılar üzerindeki etkisi, LGBTİ+’lara yönelik ayrımcı söylemlerin ve nefret suçlarının normalleşmesine veya azaltılmasına zemin hazırlamaktadır. Bu rapor, LGBTİ+’lara yönelik nefret söylemi ve suçlarının medya aracılığıyla nasıl üretildiğini, hangi dönemlerde arttığını ve bu sorunlara yönelik çözüm yollarını ele almayı amaçlamaktadır.

02 – YÖNTEM

2.1. Kapsamı

Araştırmanın kapsamı:

Bu medya analiz raporu, 2013-2023 yılları arasında Türkiye’de LGBTİ+’ları hedef alan nefret söylemi ve suçlarına odaklanmaktadır. Raporda, özellikle toplumsal kriz dönemleri (Gezi Olayları, 15 Temmuz darbe girişimi, OHAL, pandemi) gibi tarihsel kesitlerde medyada yer alan söylemler ve nefret suçlarının analizi yapılmıştır. Çalışma, yazılı ve dijital medya kaynakları ve sivil toplum raporları ile sosyal medya platformlarında yer alan içeriklere dayanmaktadır.

2.2. Verilerin Toplanması

Veriler, belirli anahtar kelimeler ve kategoriler kullanılarak toplanmıştır.

Bu süreçte:

- Medya Tarama: Dijital medya platformlarında LGBTİ+’lara yönelik haberler ve STÖ raporları incelenmiştir.
- Sosyal Medya Analizi: Sosyal medya platformlarında nefret söylemi içeren paylaşımlar, etiketler ve tartışmalar gözlemlenmiştir.
- Resmi ve Kurumsal Açıklamalar: Kamu kurumları, din adamları ve siyasi liderlerin LGBTİ+’lara yönelik açıklamaları analiz edilmiştir.

2.3. Kategorileřtirme

Toplanan veriler, řu temel kategorilere ayrılmıştır:

- Söylemin Kaynağı: Devlet organları, medya kuruluşları, din adamları, siyasi aktörler, kamu çalışanları.
- Söylemin Türü: Nefret söylemi, nefret suçu, ayrımcı söylem.
- Hedef Gruplar: LGBTİ+ genel, trans bireyler, gay, lezbiyen gibi alt gruplar.
- Kriz Dönemleri: Belirli tarihsel kesitlerde söylem yoğunlukları (Gezi, OHAL, pandemi).

2.4. Analiz Yöntemi

- Niteliksel Analiz: Medya içerikleri, söylem analizi yöntemleriyle incelenmiştir. LGBTİ+'lara yönelik ötekileştirme, damgalama ve suçlayıcı anlatılar değerlendirilmiştir.
- Niceliksel Analiz: Nefret söylemi ve suçlarının yıllara, kaynaklara ve hedef gruplara göre dağılımı sayısal olarak analiz edilmiştir.
- Zaman Serisi Analizi: Belirli dönemlerde nefret söylemi olaylarının artış veya azalma eğilimleri incelenmiştir.

2.5. Araştırmanın Limitasyonları

- Erişim Kısıtlamaları: OHAL döneminde LGBTİ+ etkinlikleri ve medyada görünürlükleri sınırlı olduğundan, bu döneme dair bazı verilere erişim zorlukları yaşanmıştır.
- Sosyal Medya Algoritmaları: Sosyal medya platformlarının nefret söylemini filtreleme politikaları, bazı verilere ulaşımı zorlaştırmıştır.
- Yanlılık Riski: Geleneksel ve dijital medya organlarının politik eğilimleri, söylem analizinde yanlılık yaratma potansiyeli taşımaktadır.

Rapor, 2013–2023 yılları arasında Türkiye’de LGBTİ+lara yönelik medya içeriklerini, nefret söylemini ve suçlarını analiz etmektedir. Özellikle Gezi Olayları, OHAL dönemi ve pandemi gibi toplumsal kriz dönemlerine odaklanılmıştır.

2.6. Veri Toplama

- Medya Tarama: Geleneksel ve dijital medya içerikleri analiz edilmiştir.
- Sosyal Medya Analizi: Nefret söylemi içeren sosyal medya paylaşımları gözlemlenmiştir.
- Resmi Açıklamalar: Siyasi, dini ve kurumsal aktörlerin LGBTİ+'ları hedef alan açıklamaları incelenmiştir.

2.7. Kategoriler

- Kaynaklar: Hükümet organları, medya, din adamları, kamu çalışanları.
- Hedef Gruplar: LGBTİ+ genel, trans bireyler, gay, lezbiyen bireyler.
- Dönemler: Gezi Olayları, OHAL, pandemi.

03 – NEFRET SÖYLEMİ NEDİR?

Nefret söylemi, bir bireyi ya da grubu, sahip olduğu belirli özellikler (örneğin; etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim, din, engellilik durumu gibi kimlik nitelikleri) nedeniyle hedef alan, düşmanlık, aşağılama, dışlama, ötekileştirme, tehdit ya da şiddet çağrısı içeren ifadeler bütünüdür.

Nefret söylemi, toplumsal kutuplaşmayı körükleyebilir, bireyler veya gruplar üzerinde fiziksel, psikolojik ve sosyal zararlara yol açabilir. Şiddet, ayrımcılık ve ötekileştirme gibi olumsuz sonuçlara kapı aralayarak toplumsal düzeni zedeleyebilir.

● Nefret Söylemi ile İfade Özgürlüğü Arasındaki Fark

- İfade Özgürlüğü:
 - Demokratik toplumlarda herkesin düşüncelerini açıklama ve tartışma hakkı vardır.
 - Farklı fikirler ifade edilebilir, ancak bu fikirler şiddet veya ayrımcılığı teşvik etmemelidir.
- Nefret Söylemi:
 - Şiddeti ve ayrımcılığı teşvik eden ifadeler ifade özgürlüğünün sınırlarını aşar.
 - İnsan haklarına aykırı olduğu için birçok hukuk sistemi tarafından yasaklanır.

● Nefret Suçu Nedir ?

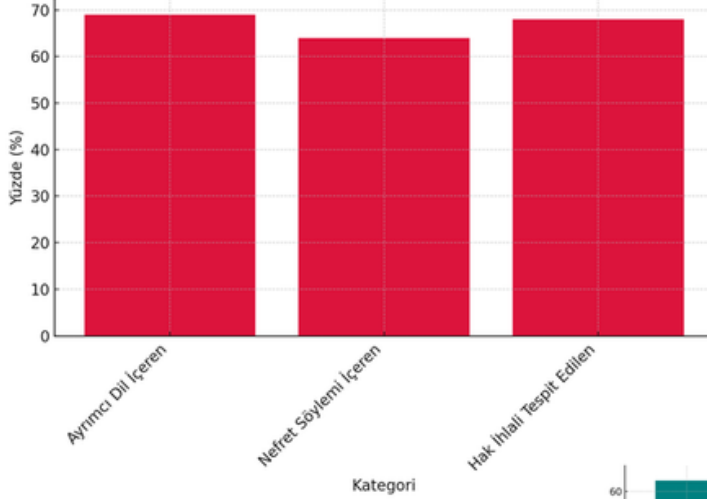
Nefret suçu, bir kişinin veya grubun; kimliği, özellikleri veya ait olduğu bir sosyal grup nedeniyle (örneğin; ırk, etnik köken, din, cinsiyet, cinsel yönelim, engellilik gibi) hedef alınarak işlenen suçlardır. Bu tür suçların temelinde mağdura karşı duyulan önyargı ve ayrımcı tutumlar yatar.

Nefret suçları, yalnızca bireysel bir mağduru değil, mağdurun ait olduğu tüm grubu hedef alarak toplumda korku ve güvensizlik yaratır.

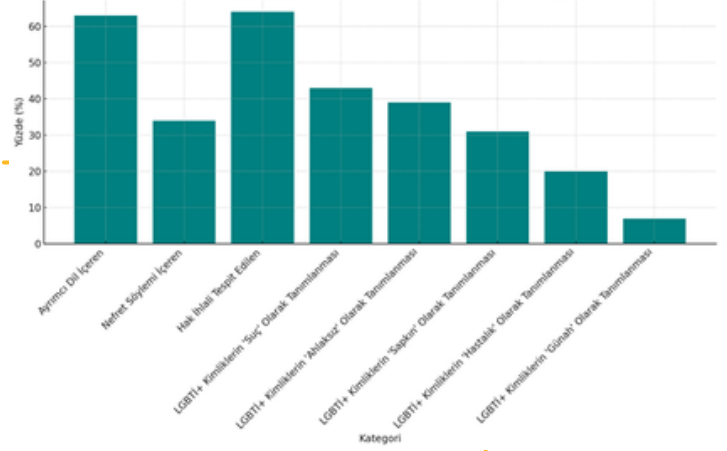
04 – GENEL BULGULAR

YILLARA GÖRE DAĞILIM

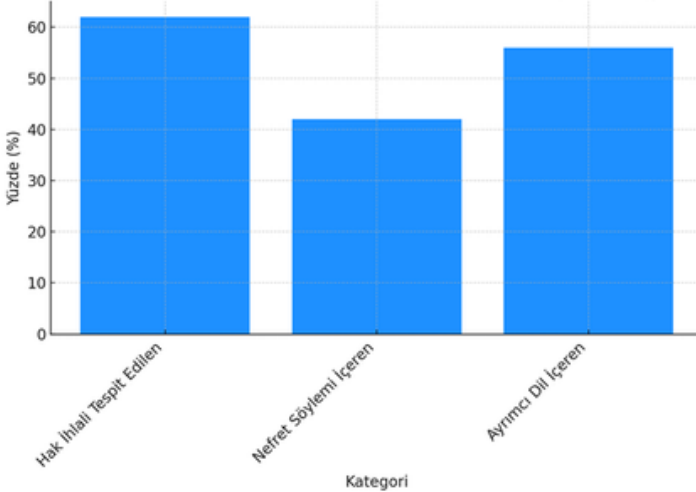
2023 LGBTİ+ Haberlerinde Ayrımcı Dil, Nefret Söylemi ve Hak İhlali Oranları

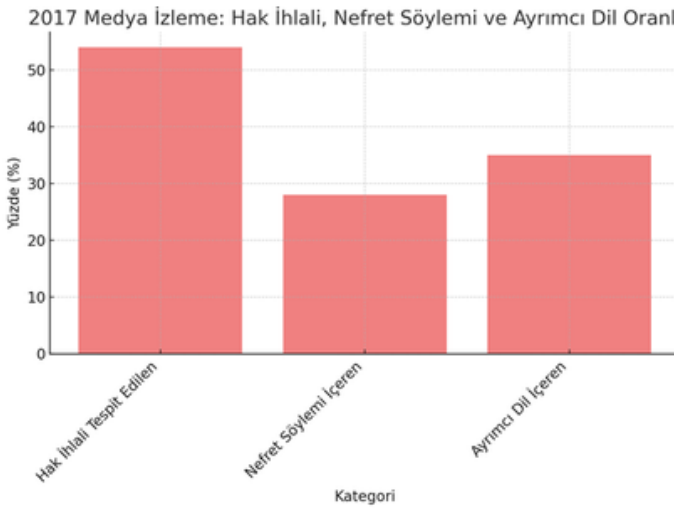
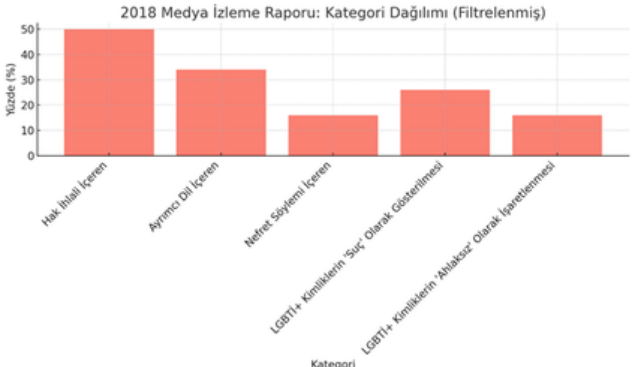
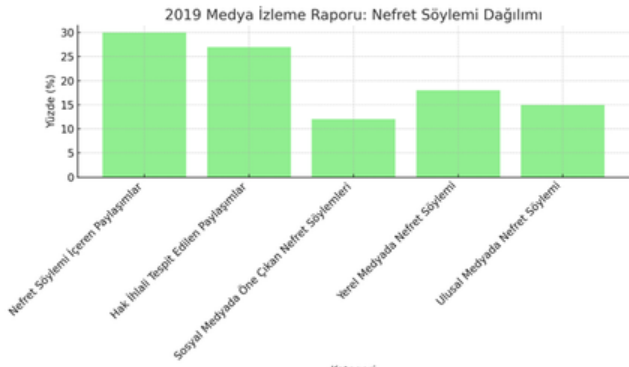
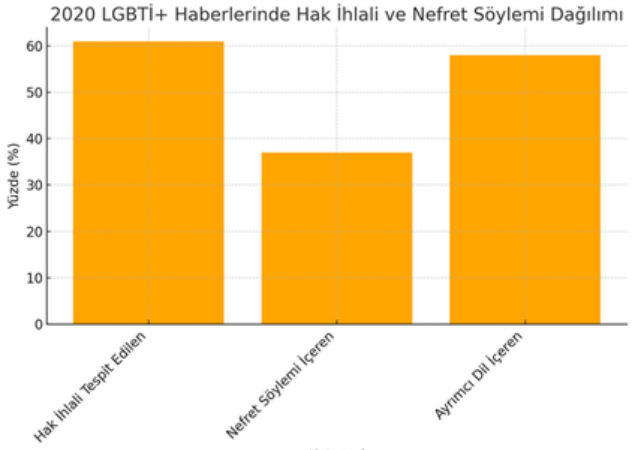

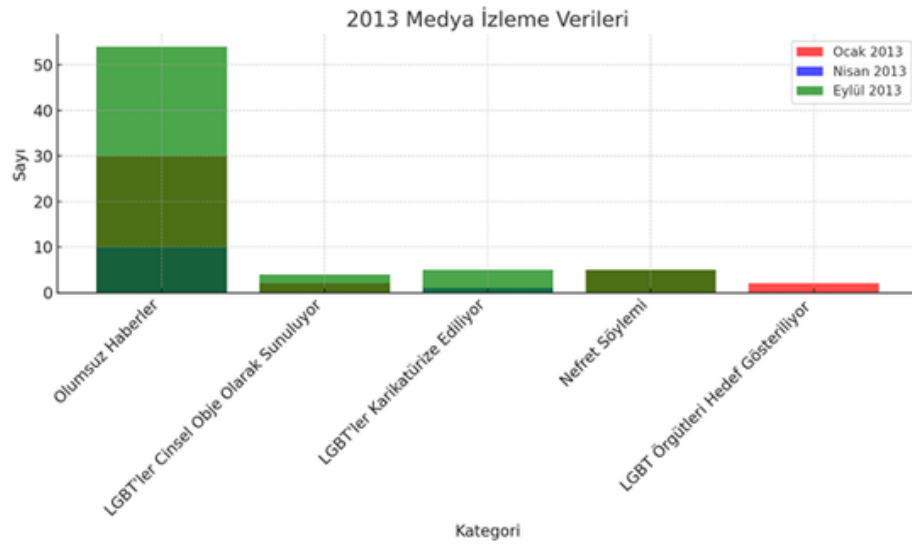
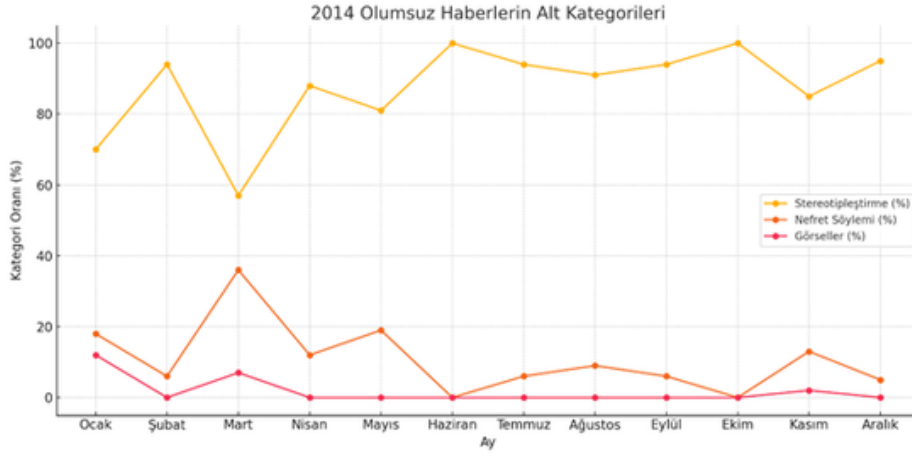
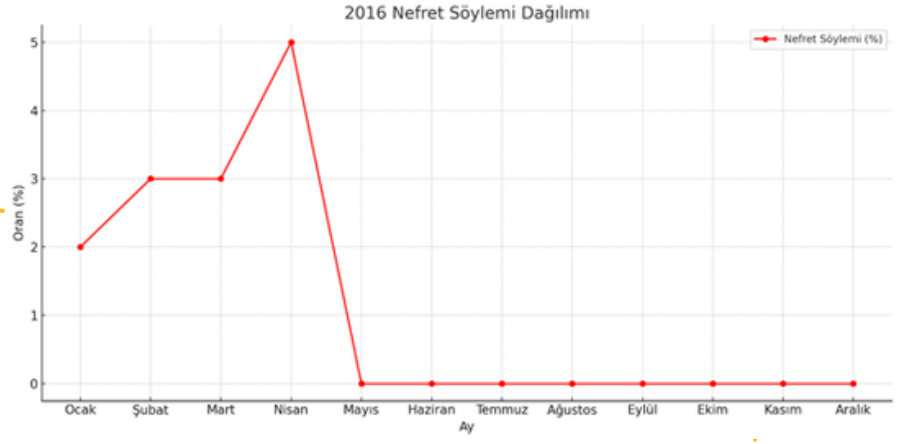
2022 LGBTİ+ Haberlerinde Hak İhlali ve Nefret Söylemi Dağılımı

2021 LGBTİ+ Haberlerinde Hak İhlali ve Nefret Söylemi Dağılımı

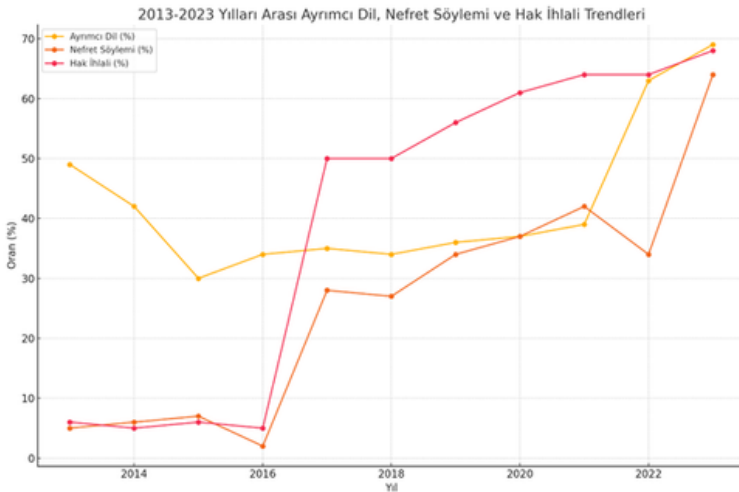
GRAFİĞİN ANALİZİ

- **Olumsuz Haberler:** En yüksek sayıya sahip olan bu kategori, medyada LGBTİ+'larla ilgili olumsuz içeriklerin yaygın olduğunu gösteriyor.
- **LGBT'ler Cinsel Obje Olarak Sunuluyor:** Bu kategori, LGBTİ+'ların medyada cinsel obje olarak temsil edilme sıklığını gösteriyor.
- **Nefret Söylemi:** Nefret söylemi içeren içeriklerin sayısı, doğrudan LGBTİ+'lara yönelik düşmanca tutumların medyadaki yansımalarını gösteriyor.

Olumsuz İçeriklerin Yoğunluğu: Olumsuz haberlerin ve görsellerin yüksek sayıda olması, medyanın LGBTİ+'lara yönelik tutumunda ciddi sorunlar olduğunu gösteriyor.

Stereotiplerin Pekiştirilmesi: Cinsel obje olarak sunma ve karikatürize etme gibi kategoriler, LGBTİ+'ların basmakalıp ve aşağılayıcı şekillerde temsil edildiğine işaret ediyor.

Nefret Söylemi ve Hedef Gösterme: Nefret söylemi ve örgütlerin hedef gösterilmesi gibi içerikler, LGBTİ+ topluluğuna yönelik doğrudan tehdit oluşturuyor ve toplumsal ayrımcılığı körüklüyor.

Ayrımcı Dil: 2013 yılında %49 seviyesindeyken 2023 yılına kadar sürekli artış göstermiş ve %69 seviyesine ulaşmıştır.

Nefret Söylemi: 2013-2016 arasında düşük seviyelerde kalmış, 2023 yılında %64 gibi ciddi bir artış göstermiştir.

Hak ihlali: 2013'ten itibaren yükselen bir grafik sergileyerek 2023'te %68 seviyesine çıkmıştır.

- **Kaynaklar:** Nefret söyleminin nitelikli kısmı devlet organları ve dini liderler tarafından üretilmiştir.

Nefret Söyleminin Siyaset, Din Adamları ve Kamu Görevlileriyle İlişkisi

Siyaset ve Politikacılar

Nefret söylemi, siyaset ve politikacılar arasında sıklıkla toplumsal kutuplaşmayı artırıcı bir araç olarak kullanılmaktadır. Analiz edilen dosyada, politikacıların nefret söylemini üreten kaynaklar arasında önemli bir yere sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Bu ilişki şu şekilde değerlendirilebilir:

- Siyasi Çıkarlar İçin Nefret Söylemi:** Politikacılar, seçmen tabanlarını güçlendirmek veya toplumdaki belirli grupları ötekileştirmek için nefret söylemine başvurabilmektedir. Örneğin, LGBTİ+'lar gibi hedef gruplar, politik söylemlerde sıklıkla "ahlaki yozlaşma" veya "tehdit" unsurları olarak gösterilmiştir.
- Meclis ve Kampanya Dönemlerinde Artış:** Nefret söylemi, özellikle seçim dönemlerinde yoğunlaşmakta ve toplumda kutuplaşmayı derinleştirmektedir.
- Siyasi Liderlik ve Örnek Olma:** Siyasi liderlerin nefret söylemi içeren ifadeleri, toplumsal algıları olumsuz etkileyerek nefret suçlarını teşvik edici bir rol oynayabilir.

Din Adamları ve Dini Kurumlar

Din adamları ve dini kurumlar, nefret söylemini toplumsal normları savunma veya muhafaza etme amacıyla kullanabilir. Analizde, din adamlarının söylemleriyle LGBTİ+'ları hedef aldığına dair çeşitli örnekler bulunmaktadır.

Bu durum şu şekilde analiz edilebilir:

- Dini Metaforların Kullanımı:** Nefret söylemleri, sıklıkla dini referanslarla temellendirilmekte ve belirli gruplar "ahlaki sapkınlık" veya "günahkarlık" gibi ifadelerle ötekileştirilmektedir.
- Resmi Hutbeler ve Açıklamalar:** Devlet destekli dini kurumlar tarafından yayımlanan hutbe ve açıklamalar, nefret söylemini kurumsal bir düzeye taşıyabilmektedir.
- Toplumsal Etki:** Din adamlarının toplumsal liderler olarak algılanması, söylemlerinin geniş kitleler üzerinde etkili olmasına neden olmaktadır.

Kamu Görevlileri

Kamu görevlileri, özellikle devlet ve hükümet organları, nefret söyleminin üretiminde veya yayılmasında aktif rol oynayabilmektedir. Analiz edilen verilere göre, kamu görevlilerinin bu tür söylemlerle ilişkisi şu şekilde değerlendirilmiştir:

- **Resmi Beyanatlar ve Politikalar:** Kamu görevlileri tarafından yapılan açıklamalar, hedef grupları açıkça dışlayan ve ötekileştiren ifadeler içerebilmektedir.
- **Hizmet Sunumunda Ayrımcılık:** Kamu hizmetlerinde ayrımcı uygulamalar, nefret söylemi ve nefret suçlarını besleyen bir zemin hazırlayabilmektedir.
- **Düzenleyici Rollerin Kullanımı:** Kamu görevlileri, LGBTİ+ haklarını sınırlandıran düzenlemeleri savunarak ayrımcılığı artırabilmektedir.

Nefret Söylemi ve Kurumsal Güç

Nefret söylemi, siyasetçiler, din adamları ve kamu görevlileri tarafından toplumsal kontrolün bir aracı olarak kullanılabilir. Bu grupların otoriteleri, nefret söylemini yalnızca bireysel bir davranış olmaktan çıkarıp, kurumsallaşmış bir soruna dönüştürmektedir.

- **Toplumsal Kutuplaşmayı Artırma:** Nefret söylemleri, toplumda "biz" ve "onlar" ayrımını güçlendirerek sosyal uyumu zedeler.
- **Siyasi ve Dini Gücün Kullanımı:** Siyasi ve dini liderler, nefret söylemini kullanarak otoritelerini pekiştirmeyi hedefleyebilir.
- **Devlet Destekli Ayrımcılık:** Kamu kurumları aracılığıyla hedef grupları ayırıştırıcı uygulamalar, nefret söylemini daha da yaygınlaştırabilir.

Çözüm Önerileri

Nefret söyleminin bu gruplar üzerinden yayılmasını önlemek için şu adımlar önerilebilir:

- **Hukuki Yaptırımlar:** Siyasetçilerin, din adamlarının ve kamu görevlilerinin nefret söylemi içeren ifadelerine karşı caydırıcı yasalar çıkarılmalıdır.
- **Eğitim ve Farkındalık:** Kamu görevlileri ve din adamlarına, insan hakları ve ayrımcılık karşıtı eğitim verilmelidir.
- **Şeffaflık ve İzleme:** Nefret söylemlerinin izlenmesi ve raporlanması için bağımsız mekanizmalar oluşturulmalıdır.
- **Toplumsal Barış İçin Liderlik:** Siyasi liderler, toplumda kapsayıcı bir dilin yerleşmesine öncülük etmelidir.
- **Hedef Gruplar:** Trans bireyler ve LGBTİ+ topluluğu genel olarak en sık hedef alınan gruplardır.

05 – DÖNEMSEL ANALİZ

5.1. Gezi Olayları (2013-2014)

- **Bağlam:** Toplumsal hareketlilik ve hükümet karşıtı protestoların yaşandığı bu dönemde, LGBTİ+'lar ahlaki yozlaşma söylemleriyle hedef alınmıştır.

Gezi Olayları ve LGBTİ+'lara Yönelik Nefret Söylemi ve Suçları: Bir Bağlantı Analizi

Giriş

Gezi Parkı olayları, Türkiye'nin toplumsal tarihindeki en büyük sivil itaatsizlik hareketlerinden biri olarak kaydedilmiştir. Çeşitli ideolojik, politik ve sosyal grupların bir araya geldiği bu dönemde, LGBTİ+'lar önemli bir dayanışma ve direniş bileşeni olarak öne çıkmıştır. Ancak bu süreç, LGBTİ+'ların hem dayanışma içindeki konumlarını güçlendirdiği hem de nefret söylemi ve suçlarına daha fazla maruz kaldıkları bir dönem olmuştur.

Bu bölüm, Gezi Olayları bağlamında LGBTİ+'lara yönelik nefret söylemi ve suçlarının nasıl üretildiğini, bu olayların nefret söylemini nasıl etkilediğini ve LGBTİ+'ların bu süreçteki rolünü incelemektedir.

LGBTİ+ Hareketinin Gezi'deki Görünürlüğü

Gezi Olayları, LGBTİ+'ların toplum nezdindeki görünürlüğünü artırmıştır:

- **Gökkuşakı Bayrağı ve Direniş İkonografisi:** Gezi Parkı'nda LGBTİ+ bayrakları sıkça yer almış ve direnişin simgelerinden biri haline gelmiştir.
- **Dayanışma Grupları:** LGBTİ+'lar, Gezi sürecinde oluşturulan dayanışma mekanizmalarının etkin bir parçası olmuştur.
- **Feminist ve LGBTİ+ Ortaklığı:** Feminist hareketle birlikte LGBTİ+'ların talepleri, Gezi direnişinde daha geniş bir yankı bulmuştur.

Bu görünürlük, LGBTİ+'ların Gezi direnişindeki rolünü güçlendirse de toplumsal önyargıları derinleştirerek nefret söylemi ve suçlarının artmasına yol açmıştır.

Nefret Söylemi ve Suçlarının Gezi ile Bağlantısı

Medyada LGBTİ+'ların Hedef Gösterilmesi

Gezi Olayları sırasında ve sonrasında LGBTİ+'lar, bazı medya organları tarafından sistematik olarak hedef gösterilmiştir:

- "Ahlaksızlık" Söylemi: LGBTİ+'lar, muhafazakâr medya tarafından "ahlaki yozlaşmanın temsilcisi" olarak tanımlanmıştır.
- Direnişi Küçümseme Aracı: LGBTİ+'ların direnişteki varlığı, olayları itibarsızlaştırma amacıyla kullanılmıştır.
 - Örnek: Bazı haberlerde LGBTİ+'lar "provokatör" ve "sapkın" olarak etiketlenmiştir.
- Toplumsal Değerler Vurgusu: LGBTİ+'lar, geleneksel aile değerlerine tehdit olarak sunulmuştur.

Siyasi Söylemlerin Etkisi

Dönemin siyasi söylemleri, LGBTİ+'lara yönelik nefret söylemini artırmıştır:

- Hükümet Yetkilileri: LGBTİ+'lar, direnişi organize eden veya destekleyen "yabancı güçlerin mağası" olarak hedef gösterilmiştir.
- Dini Söylemler: LGBTİ+'lar, dini liderler tarafından "toplumu yozlaştıran unsurlar" olarak tanımlanmış, bu da nefret söylemini meşrulaştırmıştır.

Nefret Suçlarının Artışı

Gezi Olayları sırasında ve sonrasında LGBTİ+'lar, nefret suçlarına daha fazla maruz kalmıştır:

- Fiziksel Şiddet: LGBTİ+'lar, polis müdahaleleri ve provokatif grupların saldırılarında doğrudan hedef alınmıştır.
- Cinsiyet Kimliği ve Yönelim Temelli Şiddet: Özellikle translar, bu dönemde orantısız şiddete maruz kalmıştır.

Gezi Olayları'nın Nefret Söylemini Artıran Dinamikleri

Gezi süreci, LGBTİ+'lara yönelik nefret söyleminin yoğunlaşmasına neden olan birkaç temel dinamiği ortaya çıkarmıştır:

- **Görünürlükle Artan Önyargı:** LGBTİ+'ların direnişteki aktif rolü, toplumun bazı kesimlerinde bu bireylere karşı önyargıları artırmıştır.
- **Muhafazakâr Söylemlerin Güçlenmesi:** Direnişi bastırmak isteyen iktidar ve medya, LGBTİ+'ları toplum nezdinde "öteki"leştiren bir dil benimsemiştir.
- **Dijital Linç ve Sosyal Medya:** Sosyal medya, LGBTİ+'ları hedef alan nefret söylemlerinin hızla yayılmasına olanak tanımıştır.

Gezi'nin LGBTİ+ Hareketine Etkisi

Olumlu Yönler

- **Dayanışma ve Güçlenme:** LGBTİ+'lar, Gezi'deki dayanışma pratikleriyle toplumsal hareket içindeki yerlerini güçlendirmiştir.
- **Görünürlük:** LGBTİ+'ların direnişteki varlığı, toplumun geniş kesimlerinde farkındalık yaratmıştır.

Olumsuz Yönler

- **Damgalama ve Nefret Söyleminin Artışı:** Gezi sonrası süreçte LGBTİ+'lar, toplumda nefret söylemi ve suçlarının daha açık hedefi haline gelmiştir.
- **Artan Şiddet Riski:** Gezi sürecinde nefret söyleminin artışı, LGBTİ+'ların fiziksel güvenliğini tehlikeye atmıştır.

Sonuç

Gezi Olayları, LGBTİ+'ların hem toplumsal dayanışma içindeki yerlerini güçlendirdikleri hem de nefret söylemi ve suçlarına daha yoğun şekilde maruz kaldıkları bir dönemi temsil etmektedir.

Bu süreçte, LGBTİ+'ların direnişteki varlığı, Türkiye'deki toplumsal hareketlerin çeşitliliğini ve kapsayıcılığını artırmıştır. Ancak nefret söyleminin ve suçlarının artışı, bu bireylerin özgürlük mücadelesinde karşılaştıkları engellerin büyüklüğünü de gözler önüne sermiştir.

Gezi'nin LGBTİ+'lar üzerindeki etkisi, nefret söylemleriyle mücadele ve hakların savunulması için dayanışmanın önemini bir kez daha vurgulamaktadır. Bu süreçte medya ve siyasi liderlerin kapsayıcı bir dil kullanması, nefret söylemini önlemede kritik bir rol oynayabilir.

5.2 OHAL Dönemi (2016-2018)

- **Bulgu:** OHAL döneminde LGBTİ+ etkinlikleri sistematik olarak yasaklanmış ve bireyler kamusal alandan dışlanmış.
- **Etkiler:**
 - Nefret söylemi kurumsallaşmış ve yasal zemine oturtulmuştur.
 - Toplumsal algıda LGBTİ+'lar "tehdit" unsuru olarak görülmüştür.
- **Yasal Meşrulaştırma:** OHAL'in verdiği yetkilerle nefret söylemi daha yaygın hale gelmiştir.
- **Toplumsal Etki:** LGBTİ+'ların kamusal alandaki varlığı ciddi şekilde sınırlandırılmıştır.

OHAL Dönemi ve Darbe Girişimi Sonrası LGBTİ+'lara Yönelik Nefret Söylemi ve Suçları: Bir Bağlantı Analizi

Giriş

15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi ve sonrasında ilan edilen Olağanüstü Hal (OHAL), Türkiye'nin siyasi, toplumsal ve hukuki dinamiklerinde köklü değişikliklere yol açtı. OHAL dönemi, hükümetin geniş yetkilerle hareket ettiği, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandığı ve toplumsal grupların ötekileştirildiği bir süreç olarak kaydedildi. Bu dönemde LGBTİ+'lar, hem nefret söylemleriyle hedef alınmış hem de ayrımcı politikalarla görünürlükleri kısıtlanarak toplumsal alandan dışlanmış.

Bu analiz, OHAL döneminde LGBTİ+'lara yönelik nefret söylemleri ve suçlarının artışını, bu söylemlerin toplumsal ve siyasi bağlamlarını ve LGBTİ+'ların bu süreçteki mücadelelerini ele almaktadır.

OHAL Döneminin LGBTİ+'lar Üzerindeki Etkileri

Hukuki ve Kurumsal Kısıtlamalar

- **Etkinlik Yasakları:** Ankara Valiliği'nin Kasım 2017'de LGBTİ+ etkinliklerini süresiz olarak yasaklaması, bu dönemin en belirgin ayrımcı uygulamalarından biridir. Bu yasak, diğer şehirlerdeki LGBTİ+ etkinliklerini de etkileyerek toplumsal görünürlüğü azalttı.
- **Toplantı ve Gösteri Hakkı:** LGBTİ+'ların protesto ve dayanışma etkinlikleri, OHAL süresince "kamu düzeni" gerekçesiyle engellendi.
- **Yasal Güvencelerin Zayıflaması:** OHAL döneminde LGBTİ+'ların nefret söylemleri ve suçlarına karşı yasal koruma mekanizmalarına erişimi daha da sınırlı hale geldi.

Toplumsal Algı ve Damgalama

- Devlet Söylemleri: LGBTİ+'lar, darbe girişiminin ardından devlet söyleminde "toplumu yozlaştıran unsurlar" olarak hedef gösterildi.
- Muhafazakâr ve Dini Söylemler: Dini liderler ve devlet destekli kurumlar, LGBTİ+'ları "ahlaki çöküşün sembolü" olarak tanımladı.

Nefret Söylemi ve Suçlarının OHAL Bağlamındaki Dinamikleri

Medyada LGBTİ+ Karşıtı Söylemler

OHAL dönemi boyunca medya, LGBTİ+'ları hedef alan nefret söylemleriyle dikkat çekti:

- Muhafazakâr Medyanın Rolü: LGBTİ+'lar, bazı medya organlarında "toplumsal ahlaka aykırı" bireyler olarak etiketlendi.
- Komplo Teorileri: LGBTİ+ dernekleri ve bireyler, "yabancı güçler tarafından desteklenen unsurlar" olarak lanse edilerek nefret söylemlerinin odağı haline getirildi.

Siyasi Liderlerin Açıklamaları

OHAL döneminde LGBTİ+'lar, siyasi söylemlerin de hedefindeydi:

- LGBTİ+ ve Darbe Girişimi Bağlantısı: Darbe girişimini "ahlaksızlık ve yozlaşma" ile ilişkilendiren siyasi açıklamalar, LGBTİ+'ları doğrudan hedef aldı.
- İktidar Söylemleri: Hükümet yetkilileri, LGBTİ+'ları, toplumun "manevi değerlerine saldırı" olarak nitelendirerek nefret söylemlerini artırdı.

Fiziksel ve Psikolojik Şiddet

- Nefret Suçlarının Artışı: OHAL döneminde LGBTİ+'lar, nefret suçlarının artışına tanıklık etti. Bu dönemde trans bireyler, fiziksel şiddetin ve ayrımcı saldırıların en fazla hedefi oldu.
- Psikolojik Baskı: Toplumsal damgalama ve dışlanma, LGBTİ+'lar üzerinde derin psikolojik etkiler bıraktı.

OHAL ve LGBTİ+'lar Arasındaki Bağlantı

Görünürlük ve Hedef Gösterilme

OHAL dönemi, LGBTİ+'ların görünürlüğünü ciddi şekilde sınırlamış, buna karşın onları hedef gösteren nefret söylemlerini artırmıştır. Özellikle Onur Yürüyüşleri gibi etkinliklerin yasaklanması, LGBTİ+'ların kamusal alandaki varlığını tamamen kısıtlamıştır.

"Günah Keçisi" Söylemi

OHAL sonrası LGBTİ+'lar, devlet söyleminde ve muhafazakâr kesimlerde toplumsal sorunların bir günah keçisi olarak gösterilmiştir:

- LGBTİ+'lar, darbe sonrası dönemde "ahlaki bozulmanın kaynağı" olarak nitelendirilmiştir.
- Bu söylemler, nefret suçlarının artmasına ve toplumsal önyargının derinleşmesine neden olmuştur.

LGBTİ+'ların Mücadelesi

Dayanışma ve Direniş

LGBTİ+'lar, OHAL sürecindeki baskılara rağmen, ulusal ve uluslararası dayanışma ağlarını güçlendirdi:

- **Sivil Toplum Örgütleri:** LGBTİ+ hakları için çalışan sivil toplum kuruluşları, nefret söylemlerine karşı kampanyalar yürüttü.
- **Uluslararası Destek:** Uluslararası insan hakları kuruluşları, OHAL sürecindeki LGBTİ+ karşıtı uygulamaları eleştirdi ve destek çağrılarında bulundu.

Medyada Kısıtlı Destek

Az sayıda medya kuruluşu, LGBTİ+'ların mücadelelerini görünür kılmaya çalıştı. Ancak bu girişimler, genel nefret söylemi dalgası içinde sınırlı bir etki yaratabildi.

Sonuç

OHAL dönemi ve darbe girişimi sonrası süreç, LGBTİ+'ların görünürlüğüne kısıtlayan, nefret söylemi ve suçlarını artıran bir dönem olarak kaydedilmiştir. LGBTİ+'lar, bu süreçte toplumun farklı kesimleri tarafından hedef gösterilmiş ve ayrımcı politikaların kurbanı olmuştur. Ancak bu dönemdeki dayanışma ağları ve uluslararası destek mekanizmaları, LGBTİ+'ların mücadelesini sürdürmelerine olanak tanımıştır.

Nefret söylemi ve suçlarının bu dönemde artış göstermesi, toplumun ve siyasetin ayrımcılık karşıtı politikaları benimsemesinin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, OHAL dönemindeki uygulamaların incelenmesi, gelecekteki hak mücadeleleri için kritik dersler sunmaktadır.

5.3 Pandemi Dönemi ve Günümüz (2020-2023)

- Bulgu: Pandemi sürecinde LGBTİ+'lar, ahlaki çöküş ve hastalık yayma gibi söylemlerle hedef alınmıştır.
- Sosyal Medya: Nefret söylemi en çok sosyal medyada yayılmıştır.

Pandemi Dönemi ve 2023'e Kadar LGBTİ+'lara Yönelik Nefret Söylemi ve Suçları: Bir Bağlantı Analizi

GİRİŞ

COVID-19 pandemisi, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de derin toplumsal, ekonomik ve psikolojik etkiler yarattı. Kriz dönemlerinde artan toplumsal önyargılar ve korkular, LGBTİ+'ları daha görünür hedef haline getirdi. Pandemi döneminde nefret söylemi ve suçları hem dijital platformlarda hem de devlet, medya ve dini kurumların söylemlerinde daha sık ve sistematik bir şekilde ortaya çıktı.

Bu analiz, pandemi ve sonrası dönemlerde LGBTİ+'lara yönelik nefret söylemi ve suçlarının dinamiklerini, devlet organlarının ve din adamlarının bu süreçteki rollerini ve LGBTİ+'ların karşı karşıya kaldığı zorlukları ele almaktadır.

Pandemi ve LGBTİ+'lar LGBTİ+'ların Görünürlüğü

- Kamusal Alanın Kapanması: Pandemi sırasında uygulanan sokağa çıkma yasakları, LGBTİ+'ların sosyal destek ağlarına erişimini sınırladı.
- Eşitsiz Etkiler: LGBTİ+'lar, ekonomik ve psikolojik açıdan pandemiden orantısız şekilde etkilendi, özellikle işsizlik ve ev içi şiddet gibi sorunlarla karşılaştı.

Dijital Alanların Kullanımı

- Pandemi sırasında LGBTİ+'lar dijital platformlarda daha fazla görünür hale geldi.
- Ancak, bu platformlar nefret söylemleri ve dijital linç kampanyaları için de bir araç haline geldi.

Nefret Söylemi ve Suçlarının Dinamikleri

Medyada LGBTİ+ Karşıtı Söylemler

- LGBTİ+'lar, pandeminin yayılmasında "ahlaki çöküşün temsilcisi" olarak hedef gösterildi.

Komplo Teorileri:

- LGBTİ+'lar, pandemiye bir "Batı projesi" veya "manevi değerlerin yıkımı" olarak tanımlayan söylemlerle ilişkilendirildi.
- Bazı medya organları, LGBTİ+'ların "toplum sağlığına tehdit" oluşturduğu yönünde haberler yayınladı.

Devlet Söylemleri

Devlet yetkililerinin açıklamaları, LGBTİ+'ları hedef gösteren nefret söylemlerinin artmasında önemli bir rol oynadı:

- **Hükümet Yetkililerinin Açıklamaları:** LGBTİ+'lar, aile yapısını ve toplumsal değerleri tehdit eden "sapkın akımlar" olarak tanımlandı.
- **Politik Kampanyalar:** LGBTİ+ karşıtı söylemler, bazı siyasi kampanyalarda merkezi bir tema olarak kullanıldı. Örneğin, 2023 seçimlerinde LGBTİ+'lar, muhalefetle ilişkilendirilerek hedef gösterildi.

Din Adamlarının Söylemleri

Pandemi döneminde LGBTİ+'lar, dini liderlerin açıklamalarında sıkça hedef alındı:

- **Diyanet İşleri Başkanlığı:** Diyanet hutbelerinde LGBTİ+'lar, "doğaya ve yaratılışa aykırı" olarak tanımlandı ve toplumsal ahlaka tehdit olarak gösterildi.
- **Dini Liderlerin Açıklamaları:**
 - LGBTİ+'ların "manevi değerleri zayıflattığı" iddia edildi.
 - LGBTİ+'lara yönelik nefret söylemleri, toplumsal meşruiyet kazandı ve dini gerekçelerle savunuldu.

Nefret Suçlarının Artışı

Fiziksel Şiddet

- Pandemi döneminde LGBTİ+'lara yönelik nefret suçları arttı, özellikle trans bireyler fiziksel şiddetin hedefi oldu.
- İzole yaşam koşulları, LGBTİ+'ların saldırılara karşı daha savunmasız hale gelmesine yol açtı.

Dijital Linç

- Sosyal medya platformlarında LGBTİ+'lara yönelik nefret içerikleri ve dijital linç kampanyaları hız kazandı.
- Bu durum, LGBTİ+'ların psikolojik sağlıklarına ciddi zararlar verdi.

Pandemi Sonrası (2021-2023): LGBTİ+ Karşıtı Kampanyaların Yoğunlaşması

Büyük Aile Buluşması

2022 yılında LGBTİ+ karşıtı mitingler "aileyi koruma" gerekçesiyle düzenlenmiş, LGBTİ+'lar açıkça hedef alınmıştır.

- Bu etkinlikler, devletin ve dini kurumların desteğiyle organize edilmiştir.
- Medyada geniş yer bulan bu mitingler, LGBTİ+'lara yönelik nefret söylemini artırmıştır.

Seçim Kampanyaları ve LGBTİ+ Karşıtı Söylemler

2023 seçim sürecinde LGBTİ+'lar, siyasi partilerin hedef gösterdiği bir kesim haline gelmiştir:

- İktidar Partisinin Söylemleri: LGBTİ+'lar, "aile yapısını bozan" unsurlar olarak tanımlanmış ve bu söylem seçim kampanyalarında sıkça kullanılmıştır.
- Muhalefet Üzerinden Hedef Gösterme: LGBTİ+'lar, muhalefetle ilişkilendirilerek siyasi bir saldırı aracı olarak kullanılmıştır.

2023 Seçim Dönemi ve LGBTİ+'lara Yönelik Nefret Söylemi

2023 Türkiye seçimleri süreci, LGBTİ+'lara yönelik nefret söyleminin siyasi kampanyalarda ve kamu söyleminde sıklıkla kullanıldığı bir dönem olmuştur. Özellikle muhafazakâr ve milliyetçi siyasi partiler, LGBTİ+'ları hedef alan söylemlerle seçmen tabanlarını mobilize etmeye çalışmış, bu durum hem bireyler hem de toplumsal barış açısından ciddi sonuçlar doğurmuştur.

Uluslararası insan hakları örgütlerinin de dikkat çektiği üzere, bu tür söylemler yalnızca bireylerin değil, demokratik değerlerin de zarar görmesine yol açmaktadır. Seçim dönemindeki bu dilin, ayrımcılıkla mücadele ve kapsayıcılığı artırmak için daha etkin adımlar atılması gerektiğini bir kez daha ortaya koyduğu ifade edilmiştir.

Lider Söylemleri

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan:

- 19 Nisan 2023 tarihinde Denizli mitinginde, Altılı Masa'yı kastederek "Bunlar LGBTİ'ci" ifadesini kullanmıştır.
- Seçim kampanyası süresince, LGBTİ+'ları hedef alarak, "Hiçbir LGBTQ+ bireyi bu milletin ürünü olamaz" şeklinde açıklamalarda bulunmuş ve muhalefeti aile değerlerini yok etmekle suçlamıştır.

Dönemin İçişleri Bakanı Süleyman Soylu:

- 16 Nisan 2023 tarihinde yaptığı bir konuşmada, "Biz gideceğiz. Bu LGBTİ'ciler gelecek. Aynı cinslerin evlenmesini isteyenler gelecek. Tövbe estağfurullah ya" şeklinde ifadeler kullanmıştır.

Medya İçerikleri

• Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK):

- 2022 ve 2023 yıllarında, LGBTİ+'ları toplum için "tehdit" olarak gösteren ve ayrımcı ifadeler içeren kamu spotlarına onay vermiştir.

• Devlet Destekli ve Özel Medya Kuruluşları:

- Seçim sürecinde, LGBTİ+'ları "toplumu yozlaştıran" ve "gençlere kötü örnek olan" unsurlar olarak gösteren programlar yayınlanmıştır.

Bu tür söylemler, seçim dönemi boyunca LGBTİ+'lara yönelik ayrımcılığı ve toplumsal kutuplaşmayı artırmış, insan hakları örgütleri tarafından eleştirilmiştir.

LGBTİ+'ların Mücadelesi

Dayanışma ve Direniş

- LGBTİ+'lar, pandemi ve sonrasındaki nefret söylemlerine rağmen dayanışma ağlarını genişletmiştir.
- Sosyal medya platformları, LGBTİ+'ların seslerini duyurdukları ve nefret söylemlerine karşı mücadele ettikleri bir alan haline gelmiştir.

Uluslararası Destek

- Uluslararası insan hakları örgütleri, Türkiye'de LGBTİ+'lara yönelik ayrımcılığa karşı açıklamalarda bulunarak dayanışma göstermiştir.

Sonuç

Pandemi ve 2023'e kadar olan dönem, LGBTİ+'ların nefret söylemleri ve suçları karşısında daha savunmasız hale geldiği bir süreç olmuştur. Devlet söylemleri, dini kurumların açıklamaları ve medyanın rolü, LGBTİ+'ları hedef gösteren bir nefret iklimi yaratmıştır. Ancak bu süreç aynı zamanda LGBTİ+'ların dayanışma ve hak mücadelesini güçlendirdiği bir dönem olmuştur.

Bu dönemde nefret söylemi ve suçlarının artışı, ayrımcılık karşıtı yasaların çıkarılmasının, medyada kapsayıcı bir dilin benimsenmesinin ve LGBTİ+'ların haklarının korunmasının ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermektedir. Toplumun her kesiminde, ayrımcılıkla mücadele için daha kapsayıcı politikalar geliştirilmelidir.

06 – MEDYANIN ROLÜ

Medyanın Rolü

Medyanın Nefret Söylemini Artırıcı Rolü

Medya, özellikle bazı geleneksel ve dijital platformlar, nefret söyleminin yayılmasında etkili olmuştur.

a. Geleneksel Medya

- **Sansasyonel Habercilik:** Bazı medya kuruluşları, izlenme oranlarını artırmak amacıyla sansasyonel başlıklar kullanarak belirli grupları pandemiyle ilişkilendirmiştir.
- **Tarafli Haberler:** Haber içerikleri, zaman zaman siyasi veya dini ayrımcılığı destekleyen bir dille sunulmuş, hedef grupları ötekileştirmiştir.
- **Yetersiz Temsiliyet:** Azınlık ve hassas gruplar medyada yeterince temsil edilmemiş, bu da toplumsal önyargıları güçlendirmiştir.

b. Sosyal Medya

Eko Odaları (Echo Chambers): Sosyal medya algoritmaları, nefret söylemi içeren fikirlerin benzer düşünen bireyler arasında hızla yayılmasını sağlamıştır.

Yanlış Bilgi ve Komplo Teorileri:

- Pandemiye belirli gruplara (örneğin etnik azınlıklar veya LGBTİ+'lar) bağlayan yanlış bilgiler hızla yayılmıştır.
- "Salgının nedeni" veya "virüs yayıcıları" olarak suçlanan gruplar hedef alınmıştır.
- **Nefret Söyleminin Viral Olması:** Sosyal medyada nefret içerikli mesajlar, düzeltici veya gerçek bilgilere kıyasla çok daha hızlı viral hale gelmiştir.

Medyada Gözlemlenen Temel Eğilimler

a. Kutuplaştırıcı Anlatılar

- Medya, pandemi döneminde siyasi veya ideolojik duruşa göre tarafli yayınlar yaparak toplumu daha da kutuplaştırmıştır.
- Bazı medya organları, hükümet politikalarını desteklerken, diğerleri muhalif grupların söylemlerini öne çıkarmıştır.

b. Medya Okuryazarlığı Eksikliği

- Halkın büyük bir kısmı, tükettikleri medya içeriklerini eleştirel bir gözle değerlendirme becerisinden yoksundur.
- Yanlış bilgi ve nefret söylemleri bu nedenle daha kolay yayılmıştır.

c. Eşit Olmayan Düzenlemeler

- Geleneksel medya, sosyal medyaya kıyasla daha sıkı düzenlemelere tabi tutulmuş, bu da sosyal medyada nefret söyleminin daha fazla yayılmasına yol açmıştır.

Medyanın Nefret Söylemi Üzerindeki Çift Yönlü Etkisi

Medya, pandemide hem toplumsal ayrışmayı artıran hem de dayanışmayı teşvik eden bir araç olmuştur:

- Bölücü Rol: Taraflı habercilik, yanlış bilgi yayılımı ve sansasyonel başlıklarla nefret söylemini körükleyen bir unsur olmuştur.
- Birleştirici Rol: Doğru bilgi paylaşımı, mağdur grupların hikayelerinin aktarılması ve dayanışma mesajlarıyla kapsayıcı bir toplumu teşvik edici bir araç olmuştur.

Medya için Öneriler

Nefret söyleminin azaltılması için medya şu adımları atabilir:

a. Etik Haberciliğin Güçlendirilmesi

- Gazetecilere, hassas gruplarla ilgili tarafsız ve sorumlu habercilik eğitimi verilmelidir.
- Editoryal politikalar, ayrımcı ve kutuplaştırıcı içeriklerin önlenmesini sağlamalıdır.

b. Medya Okuryazarlığının Artırılması

- Halk, doğru bilgi kaynaklarını nasıl ayırt edebileceği ve nefret içeriklerini tanıyıp raporlayabileceği konusunda eğitilmelidir.

c. Doğruluk Kontrolü ve Hesap Verebilirlik

- Yanlış bilgileri tespit eden bağımsız doğruluk kontrolü mekanizmaları, medya kuruluşlarıyla daha yakın çalışmalıdır.
- Sosyal medya platformları, nefret söylemi ve dezenformasyonu engellemek için daha sıkı politikalar uygulamalıdır.

d. Kapsayıcı Anlatılar

- Medya, toplumdaki her kesimin hikayelerini ve katkılarını görünür kılmalıdır.
- Ayrımcılık karşıtı kampanyaları desteklemeli ve hedef grupların olumlu temsiline öncelik vermelidir.

Sonuç

Medya, pandemi döneminde nefret söyleminin yayılmasında ve engellenmesinde çift yönlü bir rol oynamıştır. Bu süreçte, medyanın sorumluluğunu artırmak ve daha kapsayıcı bir toplum için çalışmak hayati önem taşımaktadır. Doğru habercilik, bilinçli halk ve etik medya pratikleri, nefret söylemini azaltmanın en etkili yollarından biridir.

- **Negatif Katkı:**
 - LGBTİ+'ları suçlayan ve ötekileştiren içerikler üretilmiştir.
 - Bazı medya kuruluşları nefret söylemini meşrulaştırmıştır.
- **Pozitif Katkı:**
 - Az sayıda medya organı, LGBTİ+'ların haklarını savunan içeriklere yer vermiştir.

07 – NEFRET SÖYLEMİ, NEFRET SUÇLARI VE CEZASIZLIK POLİTİKASI: BİR BAĞLANTI ANALİZİ

GİRİŞ

Nefret söylemi ve nefret suçları, toplumda ayrımcılığı ve şiddeti körükleyen ciddi sosyal sorunlardır. Bu tür suçların cezasız kalması, yalnızca mağdurların adalet duygusunu zedelemekle kalmaz, aynı zamanda faillerin cesaretlenmesine ve benzer suçların yaygınlaşmasına neden olur. Türkiye'de ve dünyada cezasızlık politikası, nefret suçlarının etkilerinin derinleşmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

Bu bölüm, nefret söylemi ve suçlarının cezasızlık politikasıyla olan ilişkisini ele almakta, bu durumun toplumsal yapıya etkilerini incelemekte ve çözüm önerileri sunmaktadır.

Cezasızlık Politikası Nedir?

Cezasızlık, hukuki ve toplumsal sistemlerin, belirli suçların faillerine karşı etkili yaptırımlar uygulamaktan kaçınması ya da bunu başaramaması durumudur. Nefret söylemi ve suçlarında cezasızlık şu şekillerde ortaya çıkabilir:

- Yetersiz Yasal Düzenlemeler: Nefret söylemi ve suçlarına ilişkin açık ve güçlü yasal çerçevelerin eksikliği.
- Adli Takip Eksikliği: Faillerin yargı süreçlerine dahil edilmemesi ya da yeterli cezai yaptırımların uygulanmaması.
- Toplumsal Kabul: Bazı gruplara yönelik nefret söylemlerinin toplumsal normlar içinde tolere edilmesi.

Nefret Söylemi ve Cezasızlık

Faillerin Cesaretlenmesi

Nefret söyleminin cezasız bırakılması, faillerin bu söylemleri normalleştirmesine neden olur:

- Siyasi ve Dini Figürlerin Rolü: Siyasi liderler veya dini figürler tarafından dile getirilen nefret söylemleri, cezalandırılmadığında toplumda kabul görebilir ve diğer bireyler tarafından tekrar edilebilir.
- Medyanın Etkisi: Nefret söylemini yayan medya organlarına karşı etkili yaptırımların uygulanmaması, bu tür söylemlerin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlar.

Mağdurlar Üzerindeki Etkileri

- Adalete Güvensizlik: Nefret söylemi mağdurları, adalet sistemine olan güvenlerini kaybeder.
- Toplumsal İzolasyon: Mağdurlar, hukuki korumanın eksikliği nedeniyle toplumsal hayattan çekilebilir.

Nefret Suçları ve Cezasızlık

Cezasızlık ve Suç Döngüsü

Nefret suçlarının cezasız kalması, şu sonuçlara yol açabilir:

- Yeniden Suç İşleme Eğilimi: Failler, herhangi bir yaptırımla karşılaşmadıklarında benzer suçları işlemeye devam eder.
- Toplumsal Şiddetin Artışı: Nefret suçlarının cezasız bırakılması, bu tür şiddet olaylarının artmasına neden olur.

Sistemik Sorunlar

- Polis ve Yargı Sisteminin Yetersizlikleri: Nefret suçlarının yeterince belgelenmemesi ve soruşturulmaması, faillerin yargılanmasını engeller.
- Kamu Görevlilerinin Sorumluluğu: Kamu görevlilerinin, özellikle polis ve savcılarının, nefret suçlarını görmezden gelmesi veya etkili bir şekilde takip etmemesi de cezasızlık döngüsünü güçlendirir.

Cezasızlık Politikalarının Toplumsal Etkileri

Toplumda Güvensizlik

Cezasızlık, mağdur gruplar arasında toplumsal adalet duygusunun kaybolmasına neden olur. Özellikle LGBTİ+'lar, nefret söylemi ve suçlarının cezasız kalması durumunda kendilerini toplumdan daha fazla dışlanmış hissederek.

Ayrımcılığın Kurumsallaşması

Cezasızlık, nefret söylemi ve suçlarını kurumsal bir boyuta taşıyabilir. Örneğin:

- Nefret söylemi, siyasetçilerin seçim kampanyalarında araç olarak kullanılabilir.
- Kamu görevlileri, bu tür söylemleri meşru gösterebilir.

Çözüm Önerileri

Hukuki Düzenlemelerin Güçlendirilmesi

- Nefret suçları ve söylemleri için özel yasal düzenlemeler yapılmalı.
- Yasal çerçeveler, faillerin etkin şekilde yargılanmasını sağlamalıdır.

Yargı ve Kolluk Güçlerinin Eğitimi

- Polis ve yargı mensuplarına nefret suçlarını ve söylemlerini tanıma ve soruşturma konusunda düzenli eğitimler verilmelidir.

Bağımsız Denetim Mekanizmaları

- Cezasızlıkla mücadele için bağımsız insan hakları komisyonları veya nefret suçları birimleri oluşturulabilir.

Toplumsal Farkındalık

- Nefret söylemi ve suçlarına karşı toplumsal farkındalık kampanyaları düzenlenmelidir.
- Medya ve eğitim kurumları, ayrımcılıkla mücadeleye yönelik içerikler üretmelidir.

Sonuç

Nefret söylemi ve suçlarının cezasız kalması, toplumda ayrımcılığı ve şiddeti artıran bir döngü yaratır. Bu durum, sadece mağdur grupları değil, tüm toplumsal yapıyı olumsuz etkiler. Türkiye’de cezasızlık politikasıyla etkin bir şekilde mücadele edilmesi, hukuki düzenlemelerin güçlendirilmesi ve adalet mekanizmalarının daha etkili çalışmasıyla mümkün olacaktır. Bu bağlamda, nefret söylemi ve suçlarına karşı sıfır tolerans politikası benimsenmeli ve tüm suçlar titizlikle soruşturulmalıdır.

08 – GENEL ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Hukuki Düzenlemeler

- Nefret söylemini açıkça yasaklayan yasalar çıkarılmalıdır.
- LGBTİ+'ların anayasal koruma altına alınması sağlanmalıdır.

Medya Düzenlemeleri

- Medya kuruluşları nefret söylemi konusunda etik habercilik ilkelerine uymalıdır.
- Sosyal medya platformları nefret söylemini denetleyecek algoritmalar geliştirmelidir.

Toplumsal Farkındalık

- LGBTİ+'lara yönelik ayrımcılıkla mücadele kampanyaları düzenlenmelidir.
- Eğitim müfredatına ayrımcılık karşıtı içerikler eklenmelidir.

Diğer ülkelerin nefret suçları ve söylemleriyle mücadelede başarılı uygulamaları arasında şu yaklaşımlar öne çıkmaktadır:

Hukuki Düzenlemeler

Kanada: Kapsamlı Ceza Yasası

- Nefret Suçları Yasası: Kanada Ceza Yasası'nda nefret suçları özel bir kategori olarak tanımlanmıştır.
- Cezai Yaptırımlar: Nefret saikiyle işlenen suçlar daha ağır cezalarla karşılanır.
- İnsan Hakları Komisyonları: Şikayetleri incelemek ve bireylerin haklarını korumak için bağımsız insan hakları komisyonları oluşturulmuştur.

İsveç: İfade Özgürlüğü ve Nefret Söylemi Dengesi

- Hedef Grupların Korunması: Nefret söylemi, din, etnik köken, cinsel yönelim ve diğer hassas gruplar için ağır suç olarak tanımlanmıştır.
- Eğitim ile Destek: İsveç okullarında ayrımcılıkla mücadele eğitimi zorunludur.

Eğitim ve Farkındalık

Almanya: Toplum Temelli Eğitim

- Okul Müfredatı: Okullarda ayrımcılık karşıtı dersler zorunlu hale getirilmiştir.
- Toplum Bilgilendirme Kampanyaları: Medya ve sivil toplum kuruluşları aracılığıyla topluma düzenli olarak farkındalık kampanyaları düzenlenir.

İngiltere: Çok Kültürlülük Politikaları

- Yerel Yönetimlerin Katkısı: Belediye düzeyinde kapsayıcılık teşvik edilir.
- Farkındalık Günleri: Kamu kurumları düzenli olarak "Hoşgörü Haftası" gibi etkinlikler düzenler.

Şeffaflık ve İzleme

ABD: FBI Nefret Suçları Veri Tabanı

- Ulusal Raporlama Sistemi: Tüm nefret suçları, türleri ve hedef gruplar ile ilgili veriler yıllık olarak raporlanır.
- Etkili Veri Toplama: Suçların izlenmesi ve mağdurlara yardım sağlanması için kapsamlı bir veri toplama ağı oluşturulmuştur.

Yeni Zelanda: Bağımsız İzleme

- Nefret Olayları Birimi: Yeni Zelanda polisinde, nefret suçu mağdurlarını desteklemek için özel birim kurulmuştur.
- Kapsayıcı Yaklaşım: Bu birimler suçların etkisini azaltmak için mağdurların ihtiyaçlarını önceliklendirir.

Sivil Toplum ve Kamu İşbirliği

Norveç: Sivil Toplum Ortaklıkları

- Sivil Toplum Destek Programları: Devlet, ayrımcılıkla mücadele eden STK'lara mali destek sağlar.
- İletişim Platformları: Kamu ve sivil toplum arasında diyalog kanalları açılmıştır.

Hollanda: Hızlı Müdahale Mekanizmaları

- Toplum Destek Hattı: Nefret suçu şikayetleri için 7/24 aktif çağrı hatları kurulmuştur.
- Kamu Spotları: Nefret söylemiyle mücadele için kamuya yönelik bilinçlendirme videoları yayınlanır.

Liderlik ve Politika

Avustralya: Hoşgörü Liderliği

- Devlet Yetkililerinden Açıklamalar: Üst düzey devlet yetkilileri nefret söylemini açıkça kınar.
- Pozitif Mesajlar: Hükümet kampanyaları kapsayıcı ve hoşgörülü bir toplum mesajını teşvik eder.

Güney Afrika: Ayrımcılık Karşıtı Yasalar

- Ayrımcılık Önleme Komisyonu: Tarihi ayrımcılıkla mücadelede örnek bir modeldir.
- Kapsayıcı Anayasa: Güney Afrika Anayasası, ayrımcılıkla mücadele ve bireysel haklar konusunda kapsamlı koruma sağlar.

Uluslararası İşbirliği

Avrupa Birliği: Anti-Ayrımcılık Direktifleri

- Üye Devletler İçin Yükümlülükler: AB üyesi ülkeler, ayrımcılıkla mücadele ve nefret suçlarını önlemek için ortak yasal çerçeveler uygular.
- Europol İşbirliği: Avrupa ülkeleri arasında nefret suçlarıyla mücadelede bilgi paylaşımı yapılır.

SONUÇ

Bu rapor, LGBTİ+'ların Türkiye'de nefret söylemi ve suçlarına nasıl maruz kaldığını ortaya koymaktadır.

Bulgular, kriz dönemlerinde nefret söyleminin arttığını ve LGBTİ+'ların daha fazla savunmasız hale geldiğini göstermektedir.

Çözüm önerilerinin hayata geçirilmesi, toplumsal eşitliğin sağlanması için kritik bir öneme sahiptir.

DİYARBAKIR BAROSU
LGBTİ+ HAKLARI KOMİSYONU